

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE
na dan 31.12.2013. godine**

Broj: 03-15/14

Sarajevo, travanj 2014. godine

SADRŽAJ

I.	RUKOVODSTVU FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE	1
	NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	3
1.	Uvod	3
2.	Predmet, cilj i obim revizije	3
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća	3
4.	Sustav internih kontrola i interna revizija	4
5.	Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva.....	5
5.1	Implementiranje „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim crpkama u FBiH“	5
5.2	Aktivnosti vezane za programe iz djelokruga rada Ministarstva („Strategija ekonomskog razvoja FBiH“, „Market monitor“)	7
6.	Izvršenje proračuna.....	8
6.1.1	Izdaci za bruto plaće i naknade.....	9
6.1.2	Izdaci za materijal i usluge	9
6.1.2.1	Izdaci za putne troškove.....	9
6.1.2.2	Izdaci po osnovu ugovora o djelu	10
7.	Imovina obveze i izvori sredstava	10
7.1.	Izvanbilančna evidencija, podnesene tužbe i izvršna sudska rješenja	10
8.	Primjena Zakona o javnim nabavama BiH.....	11
9.	Komentar	12
III.	REZIME DANIH PREPORUKA	13
IV.	PRILOG FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	1

I. RUKOVODSTVU FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

Temelj za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Federalnog ministarstva trgovine** za 2013. godinu (bilanca stanja na dan 31. prosinca 2013. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan) i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Federalnog ministarstva trgovine odgovorno je za izradu i fer prezentiranje finansijskih izvješća u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim uvjetim.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća, rukovodstvo Federalnog ministarstva trgovine odgovorno je i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na temelju kojih su transakcije i iznosi objavljivani u finansijskim izvješćima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća, u cilju odabira revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim uvjetima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu općeg prezentiranja finansijskih izvješća.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome koriste li se sredstva za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše mišljenje.

Temelj za izražavanje mišljenja:

- 1. Nisu poduzete aktivnosti tijekom 2013.godine, na realiziranju Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH i u okviru iste kao jedan od strategijskih ciljeva izrada „Strategije razvoja i jačanja izvozne konkurentnosti granske industrije-CEFTA“ (čime bi se opravdala izvršena ulaganja u prethodnom periodu u iznosu od 417.096 KM). Zbog navedenog sredstva planirana proračunom za strategiju CEFTA (u 2012.godini 159.438 KM i u***

2013.godini 160.000 KM) nisu realizirana, već su preraspodjeljena za druge namjene i na druga Ministarstva. (točka 5.2 i 6. Izvješća),

- 2. Ne može se potvrditi da su rashodi i izdaci za obavljanje aktivnosti iz djelokruga rada temeljem Programa rada Ministarstva („Market monitor“), planirani sukladno članku 15. Zakona o proračunima u FBiH a zahtjevi za odobravanje proračunskih sredstva nisu utemeljeni na kvalitetnim analizama koje bi na transparentan način pokazale očekivane efekte i koristi kao i troškove vezane uz implementaciju istih. Zbog navedenoga sredstva planirana proračunom za 2013.godinu (450.000 KM za „Market monitor“) nisu realizirana. (točka 5.2. i 6. Izvješća),*
- 3. Zbog neimplementiranja u cijelosti Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim crpkama u FBiH i nemjerljivosti efekata primjene uprkos potpisanom Protokolu o korištenju podataka iz Informacijskog sustava nadzora i kontrole prometa naftnih derivata sa Upravom za neizravno oporezivanje BiH, Federalnom upravom za inspeksijske poslove i Federalnom poreskom upravom, ne može se potvrditi opravdanost uloženi sredstava (564.444 KM za opremu),kao ni troškova redovitog održavanja iste u iznosu od 199.973 KM od čega u 2013.godini 76.968 KM (točka 5.1. Izvješća),*
- 4. Tenderska dokumentacija za odabir dobavljača usluga servisiranja, opravke, održavanja i ugradnje rezervnih dijelova za službene automobile (procjenjena vrijednost nabavke 20.200 KM) i dobavljača usluga servisiranja i održavanja računarske opreme, kopir i fax aparata (5.200 KM),nije pripremljena sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, pa zbog izjavljenih prigovora ponuđača i uvaženi žalbi od strane Ureda za razmatranje žalbi, postupci nabave nisu završeni i dobavljači za navedene usluge nisu izabrani pravovremeno u tijeku 2013.godine sukladno Zakonu o javnim nabavama u BiH (točka 8. Izvješća).*

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na financijska izvješća mogu imati stavke navedene u prethodnom poglavlju, financijska izvješća **Federalnog ministarstva trgovine**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja .

Financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvješćima Federalnog ministarstva trgovine u tijeku 2013. godine osim za naprijed navedene napomene u točkama 1,2 ,3 i 4 bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Sarajevo, 07.03.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

1. Uvod

Federalno ministarstvo trgovine (u daljem tekstu: Ministarstvo), osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine FBiH», broj 13/03, 38/05, 2/06, 08 /06 i 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: trgovinu, funkcioniranje jedinstvenog tržišta, utjecaj gospodarskog sustava i gospodarske politike na tržište roba i usluga, odnose ponude i potražnje, cijene roba i usluga, zaštitu potrošača i druge poslove utvrđene zakonom. Unutarnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i njegovim izmjenama i dopunama, na koje je Vlada FBiH dala suglasnost.

Sredstva za rad Ministarstva osiguravaju se u Proračunu FBiH. Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva, sistematizirana su 42 izvršitelja, dok je proračun odobren za 35 djelatnika. Na dan 31.12.2013. godine u Ministarstvu je uposlen 31 djelatnik.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Ante Starčevića bb.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su finacvijska izvješća Ministarstva za 2013. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finacvijskih izvješća je omogućavanje revizoru izražavanje mišljenja o finacvijskim izvješćima koja su predmet revizije, tj. prikazuju li finacvijska izvješća, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito finacvijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2013. godine, izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, je li poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, je li trošenje javnih sredstava namjensko, te jesu li finacvijska izvješća sačinjena sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finacvijskom izvješćivanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od prosinca 2013. godine do ožujka 2014. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na temelju uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne pogreške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća

Na temelju izvršene revizije finacvijskih izvješća za 2013. godinu a u sklopu iste i provjere je li se postupilo po preporukama danim u prethodnoj reviziji, konstatirali smo slijedeće:

Ministarstvo **nije postupilo** po danim preporukama koje se odnose na:

- vršenje analize koristi Federacije BiH koja će proisteći po osnovu primjene „Pravilnika o načinu evidentiranja i prometu naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim crpkama putem ugrađene opreme u FBiH“u odnosu na do sada uložena sredstva, kao i analize opravdanosti ulaganja i troškova održavanje Centralnog računarskog sustava koja se planiraju u narednom periodu te sačinjavanje informacije prema Vladi FBiH;
- planiranje rashoda i izdataka za obavljanje aktivnosti iz djelokruga rada ministarstva koje će biti realizirane u godini za koju se odobravaju sredstva u realnom iznosu u skladu sa instrukcijama i na temelju analiza očekivane koristi i očekivanih troškova;
- Osiguravanje vođenja dnevne evidencije nazočnosti na poslu za savjetnike i vozača ministra kako bi se osigurala kontrola i pravilan obračun plaća i pripadajućih naknada sukladno zakonskim propisima;
- Ugovaranje poslova samo u slučajevima kada navedeni poslovi i zadaci nisu definirani Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu.

Ministarstvo **je postupilo po preporukama**, danim nakon obavljene revizije finacvijskih izvješća za 2012. godinu u dijelu:

- pokretanja aktivnosti kako bi se otklonili nedostaci i problemi u funkcioniranju CIF-a za prikupljanje podataka na benzinskim crpkama,
- usvojeni su kriteriji za dodjelu sredstava tekućih transfera udruženjima potrošača,
- izvršen je nadzor i sačinjeno izvješće za dodijeljena sredstva u iznosu od 20.000 KM udruzi „Dole“ iz Ljubuškog;
- kod ugovaranja usluga tehničkog održavanja službenih automobila u tenderskoj dokumentaciji pored usluga obuhvatiti i nabavku rezervnih dijelova.

Ministarstvo je **djelimično postupilo** po danim preporukama koje se odnose na:

- pokretanje aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja u FBiH“,
- poduzimanja aktivnosti u skladu sa nadležnostima i ovlastima kako bi se u cijelosti implementirao „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim crpkama u FBiH“, donesenim sukladno članku 12. Zakona o unutarnjoj trgovini. Vođenje korespondencije sa potpisnicima protokola kako bi zajedničkim snagama i aktivnostima otklanjali uočene probleme u funkcioniranju Centralnog informacionog sustava za prikupljanje podataka sa benzinskih crpki u FBiH;
- osiguravanje potpune funkcionalnosti sačinjene softverske aplikacije informacijskog sustava za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata na benzinskim crpkama u dijelu uvezivanja svih benzinskih crpki u sustav kao i osiguranja potpunih i točnih podataka u izvješćima koje su iste dužne dostavljati;
- poduzimanje aktivnosti kako bi se sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu u FBiH izvršilo knjiženje obveza po pravomoćnim sudskim presudama – izvršnim sudskim rješenjima u Glavnoj knjizi Riznice u cilju istinitog i točnog prikaza obveza i realnog planiranja njihovog izvršenja;
- sačinjavanje izmjena i dopuna postojećeg Pravilnika o internim kontrolama u dijelu definiranja svih kontrolnih aktivnosti, utvrđivanja rizika za iste, kao i vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura.
- kod provođenja postupaka nabavki dosljedno primjenjivati u cijelosti odredbe Zakona o javnim nabavama u BiH.

4. Sustav internih kontrola i interna revizija

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sustav interne kontrole, koji je odgovornost rukovodstva. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlasti, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva kao i njegovim izmjenama i dopunama uređen je način rada i rukovođenja, dan je i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka za sistematizirana 42 izvršitelja. Na dan 31.12.2013. godine u Ministarstvu je bio uposlen 31 djelatnik od kojih su 3 savjetnika ministra. Tijekom 2013.godine, Vlada FBiH dala je suglasnost na iskazanu potrebu Ministarstva za popunu 3 mjesta za državne službenike sukladno sistematizaciji, a koja su popunjena u tijeku 2013.godine. Sukladno članku 33.Zakona o državnoj službi u FBiH u ministarstvu je izvršeno ocjenjivanje državnih službenika i namještenika za 2013.godinu o čemu su izdana rješenja. Uvidom u navedena rješenja konstatirali smo da je 29 uposlenih ocijenjeno kao naročito uspješni a samo jedan namještenik ocijenjen je kao uspješan.

U skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, Ministarstvo je donijelo Pravilnik o internoj kontroli a tijekom 2013. godine urađene su izmjene i dopune istoga. Ovim Pravilnikom su dani opisi procesa za odobravanja troškova, planiranje, donošenje i izvršenje proračuna, način vršenja računovodstvene i financijske kontrole (formalna i suštinska kontrola računovodstvenih dokumenata, plaćanje obveza, kontrola rukovanja gotovim novcem), te način usklađivanja stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom) i provođenja javnih nabava. Za obavljanje poslova internog nadzora predviđeno je formiranje Povjerenstva za internu reviziju koje bi

trebalo nadgledati, pratiti i izvješćivati o implementaciji internih kontrolnih postupaka i donesenih procedura. Tijekom 2013.godine navedeno povjerenstvo nije bilo formirano i stoga nije vršeno niti nadgledanje niti izvješćivanje ministra. Uvidom u izmjene i dopune **Pravilnika o internim kontrolama** utvrdili smo da istim i dalje nisu obuhvaćene kontrolne aktivnosti koje se obavljaju od strane Sektora za vanjsku trgovinu, Sektora za unutarnju trgovinu, cijene, analizu i razvoj tržišta, kao i Službe za zaštitu potrošača, niti je za isto izvršena procjena rizika i utvrđene mjere za sprečavanje neželjenih dešavanja, te nadzor i monitoring nad obavljanjem istih.

Provedenom revizijom utvrdili smo da je Ministarstvo u značajnom dijelu postupilo po danim preporukama u revizijskom izvješću za 2012. godinu a da nije postupilo i da je sustav internih kontrola nezadovoljavajući u dijelu: kontinuiranog planiranja i nerealiziranja odobrenih sredstava za projekte, nevođenja evidencije nazočnosti na poslu za savjetnike i vozača ministra, kod vršenja isplata naknada po ugovoru o djelu bez priloženog izvješća o izvršenom poslu, sklapanja ugovora o djelu za poslove koji su sistematizirani Pravilnikom kao i kod neispunjavanja putnih naloga za korištenje službenih vozila kako je to propisano što je bilo navedeno u pismu rukovodstvu.

Prema tome i dalje postoji potreba poduzimanja aktivnosti u cilju podizanja sustava internih kontrola na veći nivo.

Interna revizija

Internu reviziju Ministarstva sukladno kriterijima iz Pravilnika o internoj reviziji proračunskih korisnika treba vršiti Federalno ministarstvo financija. Do završetka naše revizije nije vršena revizija u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Izvršiti izmjene i dopune postojećeg Pravilnika o internim kontrolama u dijelu definiranja svih kontrolnih aktivnosti u svim Sektorima ministarstva, utvrđivanja rizika za iste, kao i vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura;

Poboljšati funkcioniranje sustava internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa i realiziranja odluka Vlade FBiH

5. Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

5.1 Implementiranje „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim crpkama u FBiH“

„Pravilnikom o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim crpkama u FBiH“ (u daljem tekstu Pravilnik), donesenim sukladno članku 12. Zakona o unutarnjoj trgovini, propisano je da gospodarski subjekti odnosno vlasnici benzinskih crpki dostavljaju pisane izjave kojima se potvrđuje da je na konkretnoj benzinskoj crpki ugrađena mjerna oprema sukladno odredbama navedenog Pravilnika. Na dan 31.12.2013.godine Ministarstvu je dostavljeno 619 izjava o ispunjavanju uvjeta propisanih člancima 3. do 13. Pravilnika (na dan obavljanja konačne revizije 624). Sukladno istom odgovorna osoba u Ministarstvu vršila je mjesečno prikupljanje izvješća (AMN-automatsko mjerilo nivoa , XML-podaci o dnevnom prometu BC) iz sustava za nadzor, praćenje i kontrolu naftnih derivata na benzinskim crpkama (u daljem tekstu NKPND), o neurednim dostavljačima izvješćivali su nadležne organe u čijoj je nadležnosti sankcioniranje. Od ukupno uvezanih benzinskih crpki tijekom 2013.godine postotak **urednog dostavljanja izvješća** od strane benzinskih crpki kretao se oko **60%**, broj **neurednih dostavljača izvješća** kretao se oko **39%** dok je **1%** onih koji **nikako nisu dostavljali izvješća**. Spisak neurednih dostavljača kao i onih koji nikako ne dostavljaju iste Ministarstvo je slalo nadležnim institucijama (koje imaju mogućnost sankcioniranja) na postupanje, tražeći od istih povratne informacije o poduzetim mjerama sukladno potpisanim protokolima. Potpisani **Protokol je** pravni okvir kojim su Federalno ministarstvo trgovine, Poreska uprava FBiH, Uprava za neizravno oporezivanje BiH i Federalna uprava za inspekcijske poslove, definirali međusobna prava i obveze pri korištenju podataka iz baze Informacijskog suitava. Istim je propisan pristup Informacijskom sustavu i povezivanje sa serverom Ministarstva, bez ograničenja a u Ministarstvu je omogućena i opcija mjerenja broja ulazaka korisnika sistema. Međutim, po

evidencijama iz ministarstva može se konstatirati kako se sustav nije koristio efikasno što potvrđuje mali broj ulazaka u isti. Također iz razgovora sa odgovornim osobama iz Ministarstva i uvidom u dokumentaciju konstatirali smo da nije zadovoljavajući opseg i brzina dostavljanja povratnih informacija o korištenju podataka sa sustava za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata od strane potpisnika Protokola. Sukladno potpisanim Protokolima podaci su trebali biti dostavljani na isteku kalendarskog kraja tekućeg mjeseca. Ministarstvo je u više navrata slalo dopise potpisnicima Protokola inzistirajući na dostavljanju podataka o broju izvršenih inspekcijskih kontrola sa podacima o financijskim efektima inspekcijskog nadzora. Potpisnici Protokola su nedostavljanje informacija pravdali nedovoljnim brojem uposlenih koji bi mogao adekvatno odraditi posao u okviru zadanih rokova. U prethodnim revizijama ukazivano je na potrebu vršenja adekvatne analize aktivnosti vezanih za implementiranje navedenog Pravilnika (implementacija istog počela 2007. godine i da su utrošena značajna proračunska sredstva) i potrebu sačinjavanja informacije za Vladu FBiH o isplativosti projekta. Po izjavama odgovornih, uprkos naporima koje Ministarstvo ulaže, zbog neredovitog slanja povratnih informacija od strane potpisnika Protokola, informacija prema Vladi FBiH nije sačinjena. Zbog nepostupanja u skladu sa potpisanim protokolom i nemogućnosti izrade analiza koristi uvođenja sustava nadzora nad benzinskim crpkama, zbog nedobivanja povratnih informacija, postavlja se pitanje svrsishodnosti potpisanih Protokola sa Poreskom upravom (12.07.2012.g.), Federalnom upravom za inspekcijske poslove (11.10.2012.g.) i Upravom za neizravno oporezivanje (29.07.2013.g.). Potpisnici su trebali (a nisu) koristiti podatke iz informacijskog sustava Ministarstva i slati povratne informacije u svrhu kontrole prometa i poboljšanja naplate javnih prihoda, suzbijanje carinskih i poreskih prevara i onemogućavanja zlouporabe u prometu naftnih derivata, što je bio cilj uvođenja istoga. **Ministarstvo je trebalo izvršiti (a nije) analizu opravdanosti do sada uloženi sredstava u Informacijski sustav za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata na benzinskim crpkama (564.444 KM za opremu-softver i hardver) kao i opravdanosti do sada uloženi sredstava u redovito održavanje sustava (199.973 KM od čega je u 2013.godini 76.968 KM), na temelju sačinjene analize izraditi informaciju prema Vladi FBiH i javnosti.**

Izvršenom revizijom implementiranja softverske aplikacije informacijskog sustava NKPND od strane višeg revizora za IT konstatirano je kako se ne može potvrditi potpuna funkcionalnost sustava. Uočeno je da dio ugrađenih uređaja AMN generira i šalje pogrešne podatke zbog rada u ekstremnim uvjetima (prazan spremnik, ekstremno visoke temperature goriva i sl.) i neprovođenja tzv. "stres testova", da nije izvršena verifikacija svih AMN uređaja od strane Zavoda za mjeriteljstvo u čijoj je nadležnosti nadzor nad radom istih.

Zbog svega navedenoga ne možemo potvrditi da je „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim crpkama u FBiH“ u cijelosti implementiran ni u 2013.godini, niti se može opravdati dosadašnje ulaganje proračunskih sredstava u opremu i troškove redovitog održavanja.

Potrebno je da Ministarstvo u skladu sa nadležnostima i ovlastima, poduzme aktivnosti kako bi se u cijelosti implementirao „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim crpkama u FBiH“, donesenim sukladno članku 12. Zakona o unutarnjoj trgovini.

Ulagati napore kako bi se postiglo da potpisani Protokoli ostvare svrhu radi koje su potpisani, a to je da se od strane potpisnika istih koriste podaci iz informacijskog sustava kontrole prometa nafte i naftnih derivata Ministarstva u svrhu kontrole prometa i poboljšanja naplate javnih prihoda, suzbijanje carinskih i poreskih prevara i onemogućavanja zlouporabe u prometu istih a u konačnici otkrivanje i onemogućavanje sive ekonomije i eventualnih zlouporaba u svezi neprikazivanja stvarnog stanja prometa naftnih derivata.

Izvršiti analizu vrste i uzroka grešaka koje generira informacijski sustav i preduzeti adekvatne aktivnosti kako bi se eliminirale odnosno smanjile greške sustava i na taj način podaci iz sustava bili ispravni, kompletni i uporabljivi;

5.2 Aktivnosti vezane za programe iz djelokruga rada Ministarstva („Strategija ekonomskog razvoja FBiH“, „Market monitor“)

Temeljem odluke Vlade FBiH za nositelja aktivnosti i koordinatora izrade cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“ u okviru svoje djelatnosti određeno je ovo Ministarstvo. Ministarstvo je kao koordinator, sukladno navedenoj Odluci Vlade FBiH, krajem 2010. godine, sačinilo Informaciju o izradi „Strategije ekonomskog razvoja u FBiH“ koju je Vlada FBiH usvojila 14.12.2010. godine, bez ikakvih zaključaka. Skrećemo pažnju da Ministarstvo (kao koordinator) nije imalo sustavan pristup u izradi cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“. Na navedeno je ukazivano i u revizijama ranijih godina. Kako u prethodnom periodu, tako ni u tijeku 2013. godine, Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti da se, sukladno nadležnostima danim Odlukom Vlade FBiH i u suradnji sa ostalim ministarstvima, na vrijeme donese cjelokupna „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“ sa Akcionim planovima za njeno provođenje. Imajući u vidu da je od donošenja Odluke Vlade FBiH o izradi iste do danas proteklo više godina, a da ista još uvijek nije završena niti je propisan način implementiranja iste, ne može se potvrditi opravdanost dinamike dosadašnje realizacije „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i utroška doznačenih sredstava Ministarstvu trgovine i ostalim ministarstvima koji su bila nositelji izrade zasebnih projekata (do kraja 2010. godine ukupno je utrošeno 1.652.734 KM).

Potrebno je da Ministarstvo, sukladno nadležnostima danim Odlukom Vlade i u saradnji sa Vladom FBiH i ostalim ministarstvima, poduzme aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i da osigura sustavni pristup prilikom realiziranja usvojenih projekata koji čine navedenu Strategiju, od strane zaduženih ministarstava. Navedeno podrazumijeva usvajanje projekata i akcionih planova za njihovo provođenje od strane Parlamenta FBiH, kao i postojanje jedinstvenog načina (metodologije) odobravanja proračunskih sredstava za implementiranje istih;

Ministarstvo trgovine izradilo je **Projekat „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“**, za koji je u 2008. godini utrošeno 417.096 KM. Ministarstvo je sačinjeni Projekat dostavilo Vladi FBiH, koja ga je usvojila kao sastavni dio cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, a isti je i od strane Parlamenta FBiH usvojen u 2009. godini. Na prijedlog Ministarstva (kao nositelja projekta), Vlada FBiH je **22.03.2012. godine** donijela Rješenje o imenovanju Radne grupe za izradu **Akcionog plana za realiziranje projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, koji čini samo dio cjelovite Strategije**. Zadatak Radne grupe je bio da u roku od 60 dana sačini Akcijski plan sa definiranim aktivnostima, ciljevima, nositeljima i rokovima za realiziranje tih aktivnosti, kao i definiranje tko je odgovoran za implementiranje pojedinih aktivnosti i na koji način će se pratiti realizacija istih. Akcijski plan za realiziranje Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“ (za period 2012. - 2015. godina) usvojen je od strane Vlade FBiH zaključkom od 03.06.2013.godine. (V br. 456/13). **Imajući u vidu da je od usvajanja navedenog Projekta od strane Parlamenta FBiH prošlo više godina a da se još uvijek nije otpočelo sa implementiranjem Projekta, ne može se potvrditi opravdanost utroška javnih sredstava za njegovu izradu (417.096 KM).**

Preispitati opravdanost nepoduzimanja aktivnosti na realiziranju Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, usvojenog od strane Parlamenta FBiH, kao i procijeniti mogućnosti implementiranja istog, te u skladu sa konstatiranim poduzeti dalje aktivnosti;

Uvidom u dokumentaciju vezanu za **Projekat strategija za povećanje sektorske efikasnosti izvoznokonkurentske proizvodnje CEFTA-**, konstatirali smo kako je za aktivnosti vezane oko iste zadužen Sektor vanjske trgovine. Šef sektora dokumentom br. 0414-371-1.VT/13 od 21.02.2013.godine, izvjestio je ministra kako navedena strategija kao Projekt nije nikada inicirana od sektora kojim isti rukovodi i kako su u dilemi treba li odustati od njegove realizacije u okviru Ministarstva, budući da na nivou BiH postoji i da je urađeno 7 sličnih projekata. Kako je u dva navedena projekta nositelj bio Federalni zavod za programiranje razvoja u Sektoru su mišljenja da je isti osposobljen za nositelja aktivnosti i u ovom Projektu a da Ministarstvo zbog složenosti i obimnosti materijala ne posjeduje odgovarajuću kadrovsku strukturu. Za realiziranje ovog Projekta na poziciji tekućih transfera u Ministarstvu je u 2012. planirano 159.438 KM koja nisu realizirana, dok su u 2013. godini planirana sredstva u iznosu od 160.000 KM koja također nisu realizirana. **U tijeku 2013.godine sredstva su Odlukama Vlade FBiH (30.01.2013.godine 60.000 KM i**

25.10.2013.godine 100.000 KM) preraspodjelom sa ove pozicije prenesena Federalnom ministarstvu poljoprivrede za pokriće materijalnih troškova. Iz Ministarstva su 13.01.2014.godine uputili dopis Federalnom zavodu za programiranje razvoja u kojem ih izvješćivaju da se u narednom periodu treba uputiti Vladi prijedlog izmjene odluke o odobravanju izrade Strategije ekonomskog razvoja FBiH i u okviru iste strategije CEFTA. Iako je sačinjen prijedlog izmjene odluke o odobravanju izrade Strategije ekonomskog razvoja FBiH, isti do kraja naše revizije nije razmatran od strane Vlade FBiH. Kako je od usvajanja navedenog projekta prošlo više godina, a nema pomaka u implementiranju, ne može se potvrditi opravdanost do sada uloženi sredstava, niti se može potvrditi da su u Ministarstvu u tije revidirane godine bili aktivni i da su poduzimali radnje vezane za izradu navedene.

Po nalogu ministara 25.09.2012.godine u Ministarstvu je formirana radna grupa sa zadatkom sagledavanja ciljeva Projekta „Market monitor“ (koji je ponuđen od strane „Mitagroup“) i mogućnosti njegovog implementiranja. Radna grupa je razmotrila ciljeve i mogućnosti implementiranja navedenog projekta i o tome sačinila zapisnik krajem 2012.godine. Konstatirano je kako je isti vrijedan pozornosti i poželjan jer bi omogućio ministarstvu raspolaganje sa većim brojem informacija u oblasti cijena u tržišnim centrima na području FBiH. Radna grupa je također konstatirala kako implementiranje projekta zahtijeva prije svega promjenu važeće legislative. Vlada FBiH trebala bi izmijeniti Odluku o mjerama neposredne kontrole cijena određenih proizvoda i usluga od interesa FBiH, i istom odrediti proizvode od interesa za FBiH za koje bi gospodarski subjekti bili dužni dostavljati obavjesti o cijenama. Međutim, zaključak radne grupe je bio da u ovom trenutku ne treba podržati Projekat jer iziskuje značajna finansijska sredstva iz proračuna FBiH ali i trgovaca, a efekti njegove primjene su upitni sa stanovišta dobrobiti potrošača i sa stanovišta praćenja cijena od strane ministarstva i drugih institucija i korisnika podataka. Radna grupa je bila mišljanja kako ne postoji mogućnost u uvjetima slobodnog formiranja cijena, ugrađivanja posebnih odredbi u legislativi kojim bi se nametnula obveza tržišnim centrima dostavljanje na dnevnoj bazi podataka o cijenama svih proizvoda a što bi predstavljalo „input“ za market monitor. Pored ovakvog stava i preporuke radne grupe i činjenici da isti nije planiran godišnjim Planom rada ministarstva za 2013.godinu (naknadno je izvršena dopuna plana), u ministarstvu su za ovaj projekat u 2013.godini planirana sredstva na poziciji 821300- nabavka opreme za projekat 200.000 KM i na poziciji 821500-nabavka softvera za projekat „Market monitor“ 250.000 KM. Unutarnjom preraspodjelom, sukladno rješenju ministarstva financija 30.01.2013.godine, sa pozicije nabavke opreme za „Market monitor“ prebačeno je 40.000 KM. Tijekom 2013.godine projekat nije niti započeo i ništa od planiranih sredstava nije realizirano. Obzirom na naprijed navedeno ne možemo potvrditi da su od strane ministarstva postupili sukladno članku 15. Zakona o proračunima u FBiH jer prije planiranja projekta nisu izradili analize očekivane dobrobiti, efekte primjene kao i troškove vezane uz isti .

Prije pokretanja Programa iz domena rada ministarstva, potrebno je izraditi analize očekivane dobrobiti, analizu efekata njegove primjene kao i očekivanih troškova vezanih uz projekat, pa tek nakon takve analize pristupiti izradi akcijskih planova;

Na temelju kvalitetnih i opsežnih analiza i realne procjene planirati finansijska sredstva u proračunu za Projekte planirane godišnjim programom rada. Po pokretanju projekta redovito izvješćivati Vladu i javnost o dinamici realiziranja sredstava odobrenih proračunom za planirane projekte i na taj način vršiti pravdanje uloženi sredstava.

6. Izvršenje proračuna

U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2013. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od **1.445.742 KM** što predstavlja **73 %** od 1.971.488 KM proračunom odobrenih sredstava za fiskalnu 2013. godinu. U odnosu na odobreni proračun, najveći dio **nerealiziranih sredstava (82%)** odnosi se na planirane kapitalne izdatke (za nabavu opreme za ministarstvo i opreme i softvera za projekat „Market monitor“ i softvera za nadzor prometa naftnih derivata putem AMN opreme). Rashodi i izdaci za obavljanje aktivnosti Ministarstva vezanih za Projekte iz djelokruga rada Ministarstva, planirane Programom rada Ministarstva („Strategija CEFTA“, „Market monitor“), nisu planirani u realnom iznosu što nije sukladno članku 15. Zakona o proračunima u FBiH, jer zahtjevi za odobravanje Proračunskih sredstava nisu utemeljeni na kvalitetnim analizama koje bi na transparentan način pokazale očekivane efekte i koristi kao i troškove vezane uz

implementiranje istih. Zbog navedenoga se (kao i u prethodnom periodu), sredstva planirana proračunom za 2013. godinu (160.000 KM za strategiju CEFTA i 450.000 KM za „Market monitor“) nisu realizirala, već su preraspodjeljena za druge namjene i na druga ministarstva. Od odobrenog proračuna za nabavu stalnih sredstava u iznosu od 500.000 KM, realizirano je samo 88.877 KM i to 86.112 KM za nabavu službenog vozila i 3.888 KM za nabavu klima uređaja i računara što je samo 36% od plana. Dio sredstava u iznosu od 40.000 KM (sa pozicije nabava opreme za projekt „Market monitor“) i 20.000 KM sa pozicije izrade softvera i projekta za crpke 20.000 KM, unutarnjom preraspodjelom, po odobrenju Federalnog ministarstva financija (rj. nr.06-14-547/13 od 30.01.2013.g.) preraspodjeljen je za osiguranje nedostajućih sredstava na poziciji nabava opreme (sredstva na toj poziciji odobrena proračunom za 2013. god. iznosila su 30.000 KM), za nabavu službenog automobila za ministarstvo. Na poziciji izdataka za izradu softvera za Projekat „Market monitor“, ostalo je nerealizirano 250.000 KM.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: primanja uposlenih 69,1 %, izdaci za materijal i usluge 20,6 %, nabava stalnih sredstava 6,1 % i sufinansiranje rada udruga potrošača 4,2 %.

Pregled rashoda proračuna dan je u Prilogu br. 1 Izvješća.

Rashode i izdatke za obavljanje aktivnosti iz djelatnosti Ministarstva potrebno je planirati u realnom iznosu sukladno članku 15. Zakona o proračunima u FBiH i Instrukcijama Federalnog ministarstva financija, odnosno za aktivnosti koje će biti i realizirane u godini za koju je proračun odobren a proračunske zahtjeve temeljiti na kvalitetno urađenim analizama troškova i očekivane dobiti.

6.1. Rashodi, izdaci i financiranja

6.1.1 Izdaci za bruto plaće i naknade

Izdaci za bruto plaće i naknade zaposlenika za 2013. godinu iskazani su u iznosu od 999.284 KM, a manji su za 44.834 KM u odnosu na prethodnu godinu. Provedenom revizijom konstatirano je da se obračun plaća i naknada zaposlenika ne vrši na temelju potpunih podataka o nazočnosti na radu. Uspostavljena evidencija koja služi kao temelj za obračun plaća i naknada zaposlenika nije cjelovita i ne daje potpune podatke za sve zaposlene jer za savjetnike i vozača ministra ne postoji pisana evidencija o nazočnosti na radu kao što postoji za sve ostale. Savjetnici ministra i vozač ministra su zaposlenici Ministarstva za koje je također potrebno voditi dnevne evidencije nazočnosti na radu i koji kao i svi zaposleni trebaju svojim potpisom nedvosmisleno potvrditi svoju nazočnost na radu. Rukovodstvu je poznato kako postupanje na navedeni način nije ispravno, ovaj propust ponavlja se više godina i na isti je ukazivano i prethodno provedenim revizijama.

Uspostaviti cjelovitu evidenciju nazočnosti na radu za sve zaposlenike koja se ovjerava vlastitim potpisom i kontrolira od strane ovlaštenih osoba, kako bi se osigurala kontrola i pravilan obračun plaća i pripadajućih naknada sukladno zakonskim propisima

6.1.2 Izdaci za materijal i usluge

6.1.2.1 Izdaci za putne troškove

U 2013. godini izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 31.499 KM od čega su dnevnice u zemlji 17.242 KM, troškovi smještaja u zemlji 8.110 KM, dnevnice u inozemstvu 3.485 KM i troškovi smještaja u inozemstvu 1.750 KM.

Izdaci su nastali po putnim nalogima za službena putovanja koje odobrava tajnik Ministarstva. Nalozi su formalno pravilno popunjeni, međutim u značajnoj mjeri putovanja se vrše neradnim danima ili u dane vikenda (cca. 3.601 KM). Službena putovanja ministra u inozemstvo odobravao je tajnik Ministarstva a da prethodno nije pribavljena suglasnost Premijera Vlade kako je naloženo Zaključkom Vlade br. V. 1141/2011 od 20.10.2011. godine.

Putnim nalogima za koje je to bilo potrebno (putovanja u inozemstvo), nisu priloženi pozivi za putovanja a određena izvješća o obavljenom putovanju (na nalogima je najčešće navedeno „nazočnost sastancima“) ne dokazuju svrhu putovanja za potrebe obavljanja redovitih poslova na način kako je uređeno važećim

propisima za priznavanje ovih troškova. Na ove propuste ukazano je u reviziji za 2012.godinu u pismu rukovodstvu, dane su preporuke po kojima Ministarstvo nije postupilo.

Službena putovanja, obračun i isplatu putnih troškova vršiti na osnovu kompletne dokumentacije koja nedvojbeno dokazuje da je putovanje obavljeno za potrebe redovite djelatnosti kako je uređeno važećim propisima za priznavanje ovih troškova sukladno čl.6 stavak 1. Pravilnika o obračunu i načinu popunjavanja putnih naloga .

6.1.2.2 Izdaci po osnovu ugovora o djelu

U revidiranoj godini izdaci po osnovu ugovora o djelu iznosili su 10.360 KM. Ministarstvo je za potrebe Kabineta ministra i ostalih organizacijskih jedinica zaključilo ugovor o djelu u iznosu 3.000 KM za period od 01.03.-30.04.2013.godine, za obavljanje poslova usmenog prevođenja i prevođenja pisanih ekstova na engleski i sa engleskog jezika na jedan od službenih jezika u FBiH kao i poslove lektoriranja zakona, propisa, općih akata, analiza, izvješća i drugih pisanih materijala na službenim jezicima u FBiH, odnosno BiH. Za iste poslove, sa istom osobom je zaključen i ugovor za angažman u periodu od 01.10.-30.11.2013.godine na iznos naknade 3.000 KM. Nije dokumentirano da je angažirana osoba izvršila posao, te se ne može potvrditi opravdanost nastalog izdatka u visini 6.000 KM (7.066 KM bruto). Napominjemo da je ista osoba bila angažirana za identične poslove u 2012.godini i da je za obavljene poslove, bez izvješća, isplaćen ukupan iznos za navedeni period u iznosu od 12.000 KM (14.132 KM bruto). Također, nije dokumentirano na koji način je izvršen odabir za obavljanje posla, nije dokumentirano da izvršitelj posla ima kvalifikacije za obavljanje povjerenog posla i nije sačinjeno izvješće o urađenom poslu. Zbog toga se ne može potvrditi opravdanost i visina iskazanog troška za navedene namjene.

Za obavljanje poslova unošenja, koordinacije i logičke promjene baze podataka u softverskoj aplikaciji za praćenja prometa naftnih derivata na benzinskim crpkama u FBiH putem računalnog sustava, zaključen je ugovor o djelu 02.08.2013.godine (za period od 01.08.-31.08.2013.godine) uz naknadu od 1.500 KM. Izvršitelj posla je podnio izvješće o obavljenom poslu u kojem se navodi, između ostalog, da je svakodnevno vršio provjeru ispravnosti komponenti hardvera i softvera i vršio komunikaciju sa serviserima u slučaju kada su dostavljeni pogrešni podaci ili se uopće ne dostavljaju, da je vršio provjeru podataka pristiglih sa benzinskih crpki koji se odnose na količinu nafte u spremniku i kvalitet goriva. Ista osoba bila je angažirana za identične poslove i u prethodnim godinama (2011. i 2012. godini, 3 ugovora po 2.000 KM, ukupno 6.000 KM neto). Prema Pravilniku o unutarnjoj organizaciji, obavljani poslovi spadaju u djelokrug rada Odsjeka za analizu tržišta pa se prema tome ne može potvrditi opravdanost i visina iskazanog troška za navedene namjene.

Ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji nisu definirani Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji, te osigurati dostavljanje izvješćai o izvršenom poslu, kao temelj za isplatu naknade.

7. Imovina obveze i izvori sredstava

Na dan 31.12.2013.godine, u financijskim izvješćima Ministarstva iskazana je ukupna imovina u iznosu od 632.791 KM. Nabavna vrijednost stalnih sredstava je iznosila 900.062 KM, ispravka vrijednosti 540.296 KM i sadašnja vrijednost stalnih sredstava 359.766 KM. Novčana sredstva iznosila su 2.581 KM, kratkoročni plasmani 78.075 KM, financijski obračunski odnosi sa povezanim jedinicama 192.369 KM, ukupne obveze 198.554 KM, te izvori sredstava 359.766 KM.

Bilanca stanja na dan 31.12.2013.godine dana je u Prilogu br. 2 izvješća

7.1. IZVANBILANČNA EVIDENCIJA, PODNESENE TUŽBE I IZVRŠNA SUDSKA RJEŠENJA

Prema prezentiranim podacima iz pomoćne evidencije Ministarstva ,od ukupnih obveza temeljem tužbi iz radnog odnosa u iznosu od 388.476 KM , na obveze temeljem pravomoćnih izvršnih sudskih rješenja odnosi se 207.223 KM a na potencijalne obveze po tužbama iz radnog odnosa koje su nepravomoćne odnosi se 181.253 KM. Do 31.12.2013.godine od 207.223 KM pravomoćnih sudskih rješenja isplaćeno 169.928 KM a neisplaćeni ostatak na dan 31.12.2013.godine u iznosu od 36.284 KM ostalo je kao potencijalna obveza. koju je sukladno Instrukciji o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim

presudama i sudskim izvršnim rješenjima **trebalo evidentirati izvanbilančno**. Uvidom u obrasce finansijskih izvješća konstatirano je da je Ministarstvo iste predalo na obradu u AFIP već 21.02.13.godine. U izvješćima nisu evidentirane naprijed navedene obveze, niti su u tekstualnom dijelu Izvješća iste iskazane kao potencijalne obveze.

Sukladno Instrukcijama za izradu DOP-a za period 2014.-2016.godine, Ministarstvo je izvršilo procjenu i planiralo potrebna sredstva po pravomoćnim sudskim presudama za 2014.godinu (60.016 KM) kroz poseban program.

Poduzeti aktivnosti kako bi se sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu u FBiH i Instrukcijom o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama i sudskim izvršnim rješenjima, izvršilo knjigovodstveno evidentiranje obveza po pravosnažnim izvršnim sudskim rješenjima izvanbilančno u cilju istinitog i točnog prikazivanja obveza i realnog planiranja njihovog izmirenja.

8. Primjena Zakona o javnim nabavama BiH

Tijekom 2013.godine Ministarstvo je provelo osam (8) postupaka sukladno Zakonu o javnim nabavama u BiH, od kojih je 3 direktnim sporazumoma i 5 konkurentskim zahtjevom uz dodatnu obavjest. Sukladno zakonu formirano je povjerenstvo za provođenje postupaka javnih nabava, usvojen je Plan nabava robe i vršenja usluga 13.02.2013.godine sa dopunom u studenom 2013 godine. Izvršili smo reviziju dokumentacije vezane za nabavu kancelarijskog materijala ,tiskanica,sitnog inventara (12.700 KM), goriva (20.100KM), usluga servisiranja računarske opreme (5.200 KM),usluge osiguranja vozila (5.200 KM), nabavu klima uređaja (3.000 KM), usluga servisiranja i održavanja računarske opreme, kopir i fax aparata (nije završen tender toku 2013.god), te usluga servisiranja, opravke, održavanja i ugradnje rezervnih dijelova službenih automobila (nije završen tender u toku 2013.god.) i konstatirano je slijedeće:

za nabave **usluga servisiranja i održavanja računarske opreme,kopira i fax aparata** u tijeku rujna 2013.godine pokrenut je konkurentski zahtjev za dostavu ponuda. Procijenjena vrijednost nabave iznosila je 5.200 KM. Pristigle su 4 ponude od kojih je ponuda ponuđača „LIBAR“d.o.o. iz Mostara odbijena kao nepotpuna. Navedeno poduzeće je uložilo blagovremeno prigovor koji je odbačen kao neutemeljen, zbog dostavljanja nepotpune tenderske dokumentacije, nakon čega je isto podnijeli žalbu Uredu za razmatranje žalbi. Postupak je obustavljen, a kompletna dokumentacija vezana za ovu nabavu je prosljeđena Uredu za razmatranje žalbi, koji se očitovao 03.12.2013.godine usvajanjem žalbe poduzeća „LIBAR“. Ured smatra da Ministarstvo nije pravilno provelo postupak predmetne nabavke, jer nije pravilno utvrdilo činjenično stanje te da je počinilo bitne povrede prilikom izbora najpovoljnijeg ponuđača, a kao rezultat **napravnog, nezakonito sačinjenog konkurentskog zahtjeva**. Usvajanjem žalbe postupak je poništen u cijelosti. Dobavljač usluga servisiranja računarske opreme, kopir i fax aparata u 2013.godini nije bio odabran.

Usluge servisiranja, opravke, održavanja i ugradnje rezervnih dijelova za službene automobile Ministarstvu je tijekom 2012.godine pružalo poduzeće „CRO AUTO“ d.o.o. Mostar sa kojim je ugovor istekao 28.08.2012.godine. Sukladno Planu javnih nabava Ministarstvo je tijekom 2013.godine pokrenulo otvoreni postupak procijenjene vrijednosti nabave 20.200 KM. Sačinjena je tenderska dokumentacija na koju je poduzeće „Hercegovina-Auto“ export-import d.d. Mostar izjavilo prigovor koji je i usvojen od strane povjerenstva za javne nabave. Tenderska dokumentacija je dopunjena o čemu je poslana obavjest dobavljačima koji su učestvovali na tenderu. Povjerenstvo je pristupilo analizi dokumentacije priložene uz ponude radi provjere validnosti i konstatiralo kako su dvije ponude (od ukupno 4 pristigle) neprihvatljive i kao takve su odbačene. Sukladno članku 12. Zakona o javnim nabavama u BiH,tender je poništen (broj ponuda manji od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju). Donesena je odluka o poništenju, a u 9 mjesecu 2013.godine pokrenut je konkurentski zahtjev za dostavu ponuda. Javila su se 4 ponuđača a nakon izjave prigovora (dopuštenog i blagovremenog) od strane poduzeća „M.R.M“ export-import Ljubuški, povjerenstvo je u cijelosti uvažilo prigovor i poništilo tendersku dokumentaciju. Prigovor se odnosio na propust ugovornog organa da navede stavku odobravanja popusta. Kako su propust u tenderskoj dokumentaciji utvrdili nakon otvaranja ponuda (istekom roka za podnošenje ponuda), to je predstavljalo bitnu povredu postupka nabave pa je sukladno članku 12. Zakona o javnim nabavama isti poništen. Na poništenje postupka poduzeće „M.R.M“ export-import Ljubuški je izjavilo žalbu Uredu za razmatranje žalbi koje je naložilo obustavu postupka i dostavu cjelokupne dokumentacije vezane za tender. Do kraja

2013.godine Ministarstvo nije sukladno zakonu odabralo dobavljača za usluge opravki i servisiranja službenih automobila. Uvidom u zapisnik o radu povjerenstva (01-14-411-2-3-1217/13 od 09.10.2013.god.) koji je isto sačinilo, konstatirano je da je isto radilo tijekom radnog vremena (što je potvrđeno zapisnikom), a što nije sukladno Odluci o načinu formiranja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela koji u članku 4. izričito navodi da se naknada može ostvariti za rad obavljen nakon radnog vremena.

Revizijom dokumentacije vezane za ove tendere, stiče se utisak da se kod izrade tenderske dokumentacije nije prilazilo sa dovoljno pažnje i odgovornosti zbog čega su se dešavali prigovori i poništavanja tendera od strane Ureda za razmatranje žalbi i nisu odabrani dobavljači za usluge servisiranja i održavanja računarske opreme, kopir i fax aparata, te usluga serviranja, opravke, održavanja i ugradnje rezervnih dijelova službenih automobila a za koje je tijekom 2013.godine utrošeno ukupno 19.588 KM.

Tendersku dokumentaciju pripremati sukladno Zakonu o javnim nabavama u BiH. Izradi iste prilaziti sa više pažnje i odgovornosti kako bi se izbjegli prigovori i propusti zbog kojih se obaraju tenderi zbog čega se tijekom cijele godine ne može odabrati dobavljač za gore navedene tražene robe.

9. Komentar

U ostavljenom vremenu Federalno ministarstvo trgovine, dopisom br. 01-14-1251-1/13 od 13.05.2014.godine, očitovalo se na dostavljeni Nacrt Izvješća o reviziji financijskih izvješća Federalnog ministarstva trgovine za 2013.godinu. U očitovanju je dan komentar na dio nalaza i preporuka iz Nacrta izvješća kao i na dio temelja za izražavanje mišljenja. Dani komentari kao i dio dostavljene dokumentacije ne daju dodatno obrazloženje već samo potvrđuju ono što je već bilo navedeno u Nacrtu izvješća. Zbog naprijed navedenoga Nacrt izvješća smatramo konačnim.

Rukovoditelj Sektora za financijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Vođa tima:

Dubravka S.Barbarić, dipl.oec.

Član tima:

Mujesira Cocalić, dipl.oec.

III. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja ministarstva za 2013.godinu konstatirali smo određene propuste i nepravilnosti a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

Izvršiti izmjene i dopune postojećeg Pravilnika o internim kontrolama u dijelu definiranja svih kontrolnih aktivnosti u svim Sektorima ministarstva, utvrđivanja rizika za iste, kao i vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura,

poboljšati funkcioniranje sustava internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa i realiziranja odluka Vlade FBiH,

potrebno je da Ministarstvo suskladno nadležnostima i ovlastima, poduzme aktivnosti kako bi se implementirao u cijelosti „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim crpkama u FBiH“, donesenim sukladno članku 12. Zakona o unutarnjoj trgovini,

ulagati napore, kako bi se postiglo da potpisani Protokoli ostvare svrhu radi koje su potpisani, a to je da se od strane potpisnika istih koriste podaci iz informacijskog sustava kontrole prometa nafte i naftnih derivata Ministarstva u svrhu kontrole prometa i poboljšanja naplate javnih prihoda, suzbijanje carinskih i poreskih prevara i onemogućavanja zlouporabe u prometu istih a u konačnici otkrivanje i onemogućavanje sive ekonomije i eventualnih zlouporaba u svezi neprikazivanja stvarnog stanja prometa naftnih derivata,

izvršiti analizu vrste i uzroka grešaka koje generira informacijski sustav i preduzeti adekvatne aktivnosti kako bi se eliminirale odnosno smanjile greške sustava i na taj način podaci iz sustava bili ispravni, kompletni i uporabljivi,

potrebno je da Ministarstvo, sukladno nadležnostima danim Odlukom Vlade i u saradnji sa Vladom FBiH i ostalim ministarstvima, poduzme aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i da osigura sustavani pristup prilikom realiziranja usvojenih projekata koji čine navedenu Strategiju, od strane zaduženih ministarstava. Navedeno podrazumijeva usvajanje projekata i akcijskih planova za njihovo provođenje od strane Parlamenta FBiH, kao i postojanje jedinstvenog načina (metodologije) odobravanja proračunskih sredstava za implementiranje istih,

preispitati opravdanost nepoduzimanja aktivnosti na realiziranju Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, usvojenog od strane Parlamenta FBiH, kao i procijeniti mogućnosti implementiranja istog, te sukladno konstatiranom poduzeti dalje aktivnosti,

prije pokretanja Programa iz domena rada ministarstva, potrebno je izraditi analize očekivane dobrobiti, analizu efekata njegove primjene kao i očekivanih troškova vezanih uz projekat, pa tek nakon takve analize pristupiti izradi akcijskih planova,

na temelju kvalitetnih i opsežnih analiza i realne procjene planirati financijska sredstva u proračunu za Projekte planirane godišnjim programom rada. Po pokretanju projekta redovito izvješćivati Vladu i javnost o dinamici realiziranja sredstava odobrenih proračunom za planirane projekte i na taj način vršiti pravdanje uloženi sredstava,

rashode i izdatke za obavljanje aktivnosti iz djelatnosti Ministarstva potrebno je planirati u realnom iznosu sukladno članku 15. Zakona o proračunima u FBiH i Instrukcijama Federalnog ministarstva financija, odnosno za aktivnosti koje će biti i realizirane u godini za koju se odobrava proračun a proračunske zahtjeve temeljiti na kvalitetno urađenim analizama očekivanih troškova i očekivanih koristi,

uspostaviti cjelovitu evidenciju nazočnosti na radu za sve zaposlenike koja se ovjerava vlastitim potpisom i kontrolira od strane ovlaštenih osoba, kako bi se osigurala kontrola i pravilan obračun plaća i pripadajućih naknada sukladno zakonskim propisima,

službena putovanja, obračun i isplatu putnih troškova vršiti na temelju kompletne dokumentacije koja nedvojbeno dokazuje da je putovanje obavljeno za potrebe redovite djelatnosti kako je uređeno važećim propisima za priznavanje ovih troškova sukladno čl.6 stavak 1. Pravilnika o obračunu i načinu popunjavanja putnih naloga,

ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji nisu definirani Pravilnikom o unutarnoj organizaciji, te osigurati dostavljanje izvješća o izvršenom poslu, kao temelj za isplatu naknade, poduzeti aktivnosti kako bi se sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu u FBiH i Instrukcijom o načinu evidentiranja obveza po pravomoćnim presudama i sudskim izvršnim rješenjima izvršilo knjigovodstveno evidentiranje obveza po pravosnažnim izvršnim sudskim rješenjima izvanbilančno u cilju istinitog i točnog prikazivanja obveza i realnog planiranja njihovog izmirenja, tendersku dokumentaciju pripremati sukladno Zakonu o javnim nabavama u BiH. Izradi iste prilaziti sa više pažnje i odgovornosti kako bi se izbjegli prigovori i propusti zbog kojih se obaraju tenderi zbog čega se tijekom cijele godine ne može odabrati dobavljač za gore navedene tražene robe.

IV. PRILOG

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Pregled rashoda proračuna za 2013. godinu Federalnog ministarstva trgovine

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Postotak 4/2x100
		u predhodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
A. Tekući rashodi (1+2+3+4+5)	1.471.488	1.440.864	1.356.865	114.623	92,2
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.011.988	955.330	913.163	98.825	90,2
Bruto plaće i naknade	886.666	843.847	811.774	74.892	91,6
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	125.322	111.483	101.389	23.933	80,9
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	93.100	88.788	86.121	6.979	92,5
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	305.400	327.146	297.443	7.957	97,4
Putni troškovi	33.500	28.761	31.499	2.001	94,0
Izdaci za energiju					
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	39.500	38.580	39.259	241	99,4
Nabava materijala i sitnog inventara	19.100	15.882	17.199	1.901	90,0
Izdaci za usluge prevoza i goriva	26.300	25.321	25.285	1.015	96,1
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine					
Izdaci za tekuće održavanje	19.700	28.798	19.588	112	99,4
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	9.000	7.431	6.820	2.180	75,8
Ugovorene i druge posebne usluge	158.300	182.373	157.793	507	99,7
4. Tekući transferi	61.000	69.600	60.138	862	98,6
Tekući transferi drugim razinama vlasti					
Tekući transferi pojedincima					
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	61.000	69.600	60.138	862	98,6
Subvencije javnim poduzećima					
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
Subvencije finansijskim institucijama					
Tekući transferi u inostranstvo					
Drugi tekući rashodi					
5. Izdaci za kamate i ostale naknade					
Kamate na pozajmice primljene kroz državu					

Izdaci za inozemne kamate					
Kamate na domaće pozajmljivanje					
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
B. Kapitalni izdaci (6+7)	500.000	122.111	88.877	411.123	17,8
6. Izdaci za nabavu stalnih sredstava	500.000	122.111	88.877	411.123	17,8
Nabava šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada					
Nabava građevina					
Nabava opreme	250.000	72.386	88.877	161.123	35,6
Nabava ostalih stalnih sredstava					
Nabava stalnih sredstava u obliku prava	250.000	49.725		250.000	0,0
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje					
7. Kapitalni transferi					
Kapitalni transferi drugim razinama vlasti					
Kapitalni transferi pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi javnim poduzećima					
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
Kapitalni transferi financijskim institucijama					
Kapitalni transferi u inozemstvu					
C. Ostale isplate (8)					
8. Izdaci za financijsku imovinu					
Pozajmljivanje drugim razinama vlasti					
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima					
Pozajmljivanje javnim poduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnim poduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica privatnim poduzećima i učešće u zajedničkim ulaganjima					
Ostala domaća pozajmljivanja					
D. Tekuća pričuva					
RASHODI (A+B+C+D):	1.971.488	1.562.975	1.445.742	525.746	73,3

Bilanca stanja Federalnog ministarstva trgovine na dan 31.12.2013. godine

Opis	31.12.2012	31.12.2013	Postotak (3/2)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročnapotraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	349.776	273.025	97,4
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	2.651	2.581	97,4
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	1.369		
4.Kratkoročni plasmani	78.075	78.075	100,0
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	267.681	192.369	71,9
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja			
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	433.816	359.766	82,9
9.Stalna sredstva	886.748	900.062	101,5
10.Ispravka vrijednosti	452.932	540.296	119,3
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	433.816	359.766	82,9
12.Dugoročni plasmani			
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)			
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA:	783.592	632.791	80,8

C) Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	275.305	198.554	72,1
19.Kratkoročne tekuće obveze	192.625	119.923	62,3
20.Obveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obveze prema djelatnicima	82.680	78.631	95,1
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja			

D) Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)			
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	508.287	434.237	85,4
28.Izvori stalnih sredstava	433.816	359.766	82,9
29.Ostali izvori sredstava			
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	74.471	74.471	100,0
UKUPNO PASIVA:	783.592	632.791	80,8

Ministar Milorad Bahilj, usvojio je i odobrio financijska izvješća Federalnog ministarstva trgovine za 2013.godinu, 12.02.2014.godine.